

5887 sayılı Harclar Kanununa bağlı 10 sayılı tarifenin 41 sıra numarasının değiştirilmesi hakkında kanun lāyihası ile Zonguldak Mebusu Fehmi Açıksöz'ün, 5887 sayılı Harclar Kanununa bağlı 10 sayılı Tarifenin 54 sıra numarasında değişiklik yapılmasına dair kanun teklifi ve Maliye ve Bütçe encümenleri mazbataları
(1/804, 2/624)

5587 sayılı Harclar Kanununa bağlı 10 sayılı tarifenin 41 sıra numarasının değiştirilmesi hakkında kanun lāyihası (1/804)

T. C.

Başvekālet

Muamelāt Umum Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı : 71-2767, 6-755

9 . III . 1954

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

25 . II . 1952 tarihli ve 5887 sayılı Harclar Kanununa bağlı 10 sayılı tarifenin 41 sıra numarasının değiştirilmesi hakkında Maliye Vekāletince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 5.III. 1954 tarihinde Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan kanun lāyihasının esbabı mucibesıyla birlikte sunulmuş olduğunu saygılarımla arz ederim.

Başvekil

A. Menderes

ESBABI MUCIBE LĀYİHASI

Malûm bulunduğu üzere, 24 Mart 1926 tadihli ve 792 sayılı Petrol Kanunu hükümleri dairesinde verilen petrol iptidai istikşaf ruhsatnameleri ile petrol arama ruhsatnamelerinden 5887 sayılı Harclar Kanununun 98 nci maddesi delāletiyle bu kanuna bağlı (10) sayılı tarifenin (41) sıra numarası gereğince 100 lira maktu harc alınmaktadır. Petrol işletme ruhsatnameleri ile işletme imtiyazları ise maden mevzuatı hükümleri dairesinde verilmekte ve bunlardan aynı tarifenin (39) ve (40) sıra numaraları mucibince 200 ve 2 000 lira harç alınmaktadır.

Petrol Kanunu lāyihası ile 792 sayılı Petrol Kanunu lağvedilmiş ve Maden Kanunu hükümlerinin petrole uygulanmıyacağı derpiş edilmiştir. Diğer taraftan mezkûr lāyihada, harca mevzu teşkil eden petrol sicili, belge, tarife tasdikı gibi yeni esaslar tedvin edilmiştir. Harclar Kanununda işe bu hizmetler için harç tāyin edilmemiştir.

Bu sebeplere binaen petrole ait harcların yeniden tedvin edilmesi zarureti hāsil olmuştur.

Petrol Kanunu lāyihasının Büyük Millet Meclisi Geçiçi Komisyonunda incelenmesi sırasında, harclara, mezkûr kanun lāyihasında yer verilmesi gerekip gerekmediği mevzuu üzerinde durulmuş ve komisyonea, bu harcların, Harclar Kanununda yer almasının uygun olacağı beyan edilmiş olduğundan işbu kanun lāyihası hazırlanmıştır.

Kanun lāyihasının birinci maddesi ile, petrol dairesince tesis olunacak sicile geçirilecek hususlardan ve müsaade ve ruhsatnamelerle belgelerden ve tarifelerin tasdikından alınacak harc miktarları tāyin edilmiştir. Lāyihanın 2 nci ve 3 ncü maddeleri mütat maddelerden ibarettir,

Zonguldak Mebusu Fehmi Açıksöz'ün, 5887 sayılı Harclar Kanununa bağılı 10 sayılı Tarifenin 54 sıra numarasında değişiklik yapılmasına dair kanun teklifi (2/624)

T. B. M. Meclisi Yüksek Reisliğine

5887 sayılı Harçlar Kanununa bağılı 10 sayılı Tarifenin 54 sıra numarasında değişiklik yapılmasına dair olan kanun teklifim ilişikte sunulmuştur.

Gereğine müsaadeleri arz olunur.

Zonguldak Mebusu
F. Açıksöz

GEREKÇE

25 . II . 1952 tarihli ve 5887 sayılı Harclar Kanununa bağılı 10 sayılı tarifenin 54 sıra numarasına göre, taktir aletleri satmak, işletmek, nakil, imal, tamir ve ithal etmek üzere Tekel idarelerince verilecek müsaade vesikaları her yıl için 20 lira harca tâbidir.

Bu vesikalar, İspirto ve İspirtolu İçkiler İnhisarı hakkındaki 4250 sayılı Kanunun 11 nci maddesine göre verilmektedir.

Taktir aletleri ispiroto ve ispiroto lu içkiler imalinde kullanıldığı gibi gül yağı, kekik yağı ve maimukattar imalinde de kullanılmaktadır.

Teklif ile, ticaret maksadiyle gül yağı ve kekik yağı ve maimukattar imal edenlere verilecek müsaade vesikalarından 5 lira ve ellerindeki aletleri satan veya devredenlerden ise 1 lira harç alınması derpiş edilmiştir.

Geçici madde ile de gül yağı, kekik yağı ve maimukattar imal edenlere verilen müsaade vesikalarına ait olup bugüne kadar ödenmiyen harçların 5 lira ve cezasız olarak alınması ve evvelce 20 lira üzerinden ödenmiş olan harçlara ait 15 er liranın ise iade edilmesi düşünölmüştür.

Maliye Encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Maliye Encümeni

Esas No. 1/804-2/624

Karar No. 59

9 . III . 1954

Yüksek Reisliğe

25 . II . 1952 tarihli ve 5887 sayılı Harclar Kanununa bağlı 10 sayılı tarifenin 41 sıra numarasının değiştirilmesi hakkında kanun lâyihası ile Zonguldak Mebusu Fehmi Açıksöz'ün, 5887 sayılı Harclar Kanununa bağlı 10 sayılı tarifenin 54 sıra numarasının değiştirilmesi hakkında kanun teklifi, tevhidten ve Hükümet temsilcilerinin de iştirakiyle, Encümenimizce tetkik ve müzakere olundu.

Yapılan müzakereler sonunda, gerek Hükümetten gelen lâyiha ve gerekse Zonguldak Mebusu Fehmi Açıksöz'ün teklifinin 5887 sayılı Kanunun 10 sayılı tarifesinde değişiklik yapılması gayesini istihdaf ettiği anlaşılmış bu sebepten her iki dosyanın birleştirilerek bir

metin halinde çıkarılması kararlaştırılmıştır.

Gerekçelerde derpiş olunan hususlar uygun görülerek hükümler aynen kabul edilmiş ve madde numaraları teselsülü temin için değiştirilmiştir.

Havalesi gereğince Bütçe Encümenine tevdi buyurulmak üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Maliye Encümeni Reisi	Mazbata Muharriri
Amasya	Zonguldak
H. Koray	F. Açıksöz
Erzurum	Mardin
S. Erduman	A. Kalav
Samsun	Yozgad
Ş. Uluçay	F. Nizamoğlu
	Kocaeli
	L. Tokoğlu
	Zonguldak
	R. Sivişoğlu

Bütçe Encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Bütçe Encümeni

Esas No. 1/804, 2/624

Karar No. 178

10 . III . 1954

Yüksek Reisliğe

5887 sayılı Harclar Kanununa bağlı 10 sayılı tarifenin 41 sıra numarasının değiştirilmesi hakkında Maliye Vekâletince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince Yüksek Meclise arzı kararlaştırılıp Başvekâletin 9 . III . 1954 tarihli ve 6/755 sayılı tezkeresiyle gönderilen kanun lâyihası ile Zonguldak Mebusu Fehmi Açıksöz'ün 5887 sayılı Harclar Kanununa bağlı 10 sayılı tarifenin 54 sıra numarasında değişiklik yapılmasına dair kanun teklifi Maliye Encümenince tevhit edilerek mazbatası ile birlikte encümenimize havale buyurulmuş olmakla Maliye Vekâleti mümessili hazır olduğu halde tetkik ve müzakere edildi.

Gerek kanun lâyihasının ve gerek teklifin esbabı mucibesinde yazılı hususlar encümenimizce de yerinde görülerek maddelerin görüşülmesine geçilmiş lâyiha ve teklifin maddeleri

Maliye Komisyonunun tanzimi veçhile aynen kabul edilmiştir.

Tercihan ve müstacelen görüşülmesi temeniyle Umumi Heyetin tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Reis	Reis V.	M. M.
Rize	İstanbul	Sivas
İ. Akçal	H. Hüsmen	H. İmre
Bu Mazbata Muharriri		
Siird		Çanakkale
B. Erden		K. Akmanlar
İstanbul	İstanbul	Kırklareli
S. Oran	F. Sayımer	Ş. Bakay
Kırşehir	Seyhan	Muğla
R. Özdeş	S. Barı	N. Özsan
Trabzon	Diyarbakır	Rize
S. F. Kalaycıoğlu	M. Ekinci	O. Kavrakoğlu

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

25 . II . 1952 tarihli ve 5887 sayılı Harçlar Kanununa bağlı 10 sayılı tarifenin 41 sıra numarasının değiştirilmesi hakkında kanun lâyihası

MADDE 1. — 25 . II . 1952 tarihli ve 5887 sayılı Harçlar Kanununun 10 sayılı tarifesinin (41) sıra numarası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Petrol sicili, müsaade, arama ve işletme ruhsatnameleri, belge ve tarife tasdikı harçları.

S. No.	Muamelenin nev'i	Alınacak harç miktarı Lira
41 I - a)	Arama ve işletme ruhsatnameleri, kullanma hakkı ve belge istih-sali taleplerinin tescilinden	50
b)	Arama ve işletme ruhsatnamele-ri, kullanma hakkı ve belgelerin tes-cilinden	75
c)	Arama ve işletme ruhsatnamele-rinde ve belgelerde yapılan değişik-liklerin tescilinden	75
d)	Arama ve işletme ruhsatnamele-riyle belgelerin devirlerinin ve bun-ların sahiplerine verdiği haklardan muayyen bir kısmında diğer bir hük-mi şahsa muvakkaten kullanma hak-kı tanınmasının tescilinden	150
e)	Diğer hususların tescilinden	50
II - a)	Müsaade vesikaları	500
b)	Arama ruhsatnameleri (Her yıl ve beher bir hektar için) (Bin hek-tara kadar ve bin hektardan fazla olan kısımlar bin hektar sayılır)	20
c)	İşletme ruhsatnameleri (Her yıl ve beher bin hektar için) (Bin hek-tara kadar ve bin hektardan fazla olan kısımlar bin hektar sayılır)	50
d)	Belgeler	1 000
e)	Tarifelerin tasdikı	100

ZONGULDAK MEBUSU FEHMİ AÇIKSÖZ'ÜN TEKLİFİ

25 . II . 1952 tarihli ve 5887 sayılı Harçlar Ka-nununa bağlı (10) sayılı tarifenin (54) sıra numarasının değiştirilmesi hakkında kanun teklifi

MALİYE ENCÜMENİ DEĞİŞTİRİŞİ

25. II. 1952 tarihli ve 5887 sayılı Harclar Kanununa bağlı 10 sayılı tarifinin 41. ve 54. sıra numaralarının değiştirilmesi hakkında Kanun

MADDE 1. — Hükümetin teklifinin 1. nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Hâ.

Teklif

MADDE 1. — Aynı kanunun (10) sayılı tarifinin (54) sıra numarası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

S. No.	Muamelenin nev'i	Alınacak harç miktarı Lira
54 a)	Her nevi taktir aletlerinin imal, imal, tamir, nakil ve satışı ile istigal edenlere Tekel idarelerince verilecek müsaade vesikaları (Her yıl için) :	20
b)	Ticaret maksadiyle gülyağı ve kekik yağı, maimukattar imal edenlere Tekel idarelerince verilecek müsaade vesikaları (Her yıl için) :	5
c)	Elindeki taktir aletlerini satan veya devredenlerden :	1

MUVAKKAT MADDE — 5887 sayılı Harçlar Kanununun meriyete girdiği tarih ile işbu kanunun meriyete girdiği tarih arasındaki devre için, yukarıki maddenin b fıkrasındaki müsaade vesikalarından bu fıkrada yazılı miktarda harç alınır. Bu harçlara Harçlar Kanununun 122 nci maddesinde gecikme zammı uygulanmaz. Bu miktardan fazla alınan harçlar iade olunur.

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinde meriyete girer.

MADDE 3. — Bu kanunun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

Başvekil	Devlet Vekili	Devlet Vekili
A. Menderes		C. Yardımcı
Adliye Vekili	Millî Müdafaa Vekili	
O. Ş. Çiçekdağ	K. Yılmaz	
Dahiliye Vekili	Hariciye Vekili	
E. Menderes	F. Köprülü	
Maliye Vekili	Maarif Vekili	
H. Polatkan	R. S. Burçak	
Nafia Vekili	İkt. ve Ticaret Vekili	
K. Zeytinoglu	F. Çelikbaş	
Sih. ve İç. Mua. Vekili	Güm. ve İnh. Vekili	
Dr. E. H. Üstündağ		

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinde meriyete girer.

MADDE 3. — Bu kanunu tatbika İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

Mal. E.

MADDE 2. — Fehmi Açıksöz'ün teklifinin 1 nci maddesi 2 nci madde olarak aynen kabul edildi.

MUVAKKAT MADDE — Fehmi Açıksöz'ün teklifi veçhile aynen kabul edildi.

MADDE 3. — Hükümetin 2 nci maddesi 3 ncü madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Hükümetin 3 ncü maddesi 4 ncü madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Ha.

Ziraat Vekili
N. Ökmen
Çalışma Vekili
H. Erkmen

Münakalât Vekili
Y. Üresin
İşletmeler Vekili
S. Yırcak

